DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 10 april 2003 *

I mål C-142/00 P,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av T. van Rijn, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

med stöd av

Republiken Frankrike, företrädd av G. de Bergues och L. Bernheim, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

och av

Europeiska unionens råd, företrätt av J. Huber och G. Houttuin, båda i egenskap av ombud,

intervenienter i andra instans,

* Rättegångsspråk: nederländska.

angående överklagande av dom meddelad den 10 februari 2000 av Europeiska gemenskapens förstainstansrätt (tredje avdelningen) i de förenade målen T-32/98 och T-41/98, Nederlandse Antillen mot kommissionen (REG 2000, s. II-201), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

i vilket de andra parterna är:

Nederlandse Antillen, företrätt av M. M. Slotboom och P. V. F. Bos, advocaten, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i första instans,

och

Konungariket Spanien, företrätt av N. Díaz Abad, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-P. Puissochet samt domarna R. Schintgen, C. Gulmann, V. Skouris och F. Macken (referent),

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: byrådirektören M.-F. Contet,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 27 juni 2002,

och efter att den 12 september 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 14 april 2000, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för

domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 10 februari 2000 i de förenade målen T-32/98 och T-41/98, Nederlandse Antillen mot kommissionen (REG 2000, s. II-201, nedan kallad den överklagade domen), i vilken förstainstansrätten har ogiltigförklarat kommissionens förordningar (EG) nr 2352/97 av den 27 november 1997 om införande av särskilda åtgärder för import av ris med ursprung i de utomeuropeiska länderna och territorierna (EGT L 326, s. 21) och (EG) nr 2494/97 av den 12 december 1997 om utfärdande av importlicenser för ris enligt KN-nummer 1006 med ursprung i de utomeuropeiska länderna och territorierna inom ramen för de särskilda åtgärder som införts genom kommissionens förordning nr 2352/97 (EGT L 343, s. 17).

2 Nederlandse Antillen (Nederländska Antillerna) och Konungariket Spanien, sökande respektive intervenient i första instans, har inkommit med inlagor.

3 Genom domstolens ordförandes beslut av den 23 november 2000 tilläts Republiken Frankrike, och Europeiska unionens råd att intervenera till stöd för kommissionens yrkanden. Även de har inkommit med inlagor.

Tillämpliga bestämmelser

EG-fördraget

4 Gemenskapens verksamhet skall, enligt artikel 3 r i EG-fördraget (nu artikel 3.1 s EG i ändrad lydelse), innefatta associering av utomeuropeiska länder och territorier (nedan kallade ULT), i syfte att öka handeln och gemensamt främja den ekonomiska och sociala utvecklingen.

5 Enligt artikel 227.3 i EG-fördraget (nu artikel 299.3 EG i ändrad lydelse) skall de ULT som anges i bilaga IV till EG-fördraget (nu bilaga II EG i ändrad lydelse) omfattas av den särskilda associeringsordning som fastställts i fjärde delen i fördraget. Nederländska Antillerna förekommer i denna bilaga.

6 Den fjärde delen i EG-fördraget, med rubriken "Associering av utomeuropeiska länder och territorier", omfattar i synnerhet artiklarna 131 (nu artikel 182 EG i ändrad lydelse), 132 (nu artikel 183 EG), 133 (nu artikel 184 EG i ändrad lydelse), 134 (nu artikel 185 EG) och 136 (nu artikel 187 EG i ändrad lydelse).

7 Enligt artikel 131 andra och tredje styckena i fördraget har associeringen av ULT med Europeiska gemenskapen till syfte att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i ULT samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och gemenskapen som helhet. I överensstämmelse med principerna i ingressen till EG-fördraget skall associeringen av ULT i första hand främja invånarnas intressen och välstånd för att på så sätt föra dem mot den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

8 I artikel 132.1 i fördraget föreskrivs att medlemsstaterna i handeln med ULT skall tillämpa samma regler som de enligt fördraget tillämpar inbördes.

9 I artikel 133.1 i fördraget föreskrivs att tullar skall avvecklas fullständigt vid import till medlemsstaterna av varor med ursprung i ULT, vilket skall ske i takt med att tullarna gradvis avvecklas mellan medlemsstaterna enligt bestämmelserna i fördraget.

10 I artikel 134 i fördraget föreskrivs att om tullnivån för varor från tredje land vid import till ett ULT vid tillämpning av bestämmelserna i artikel 133.1 i fördraget kan orsaka omläggning i handeln till nackdel för en medlemsstat, får denna begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater nödvändiga motåtgärder.

11 I artikel 136 i fördraget föreskrivs att rådet, med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för ULT:s associering med gemenskapen och på grundval av principerna i fördraget, enhälligt skall anta bestämmelser om de närmare riktlinjerna för och förfarandet vid ULT:s associering med gemenskapen.

Beslut 91/482/EEG

12 Den 25 juli 1991 antog rådet, med stöd av artikel 136 i fördraget, beslut 91/482/EEG om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT L 263, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 18, s. 3, nedan kallat ULT-beslutet).

13 Enligt artikel 101.1 i ULT-beslutet skall varor med ursprung i ULT importeras till gemenskapen utan tullar eller avgifter med motsvarande verkan.

14 I artikel 102 i ULT-beslutet föreskrivs att på import av produkter med ursprung i ULT skall gemenskapen inte tillämpa några kvantitativa restriktioner eller åtgärder med motsvarande verkan.

15 När varor som helt framställs inom gemenskapen eller AVS-staterna (staterna i Afrika, Västindien och Stilla havet) bearbetas eller behandlas i ett ULT skall de anses som helt framställda i ULT, enligt artikel 6.2 i bilaga 2 till ULT-beslutet.

16 Med avvikelse från principen i artikel 101.1 ges kommissionen, i artikel 109.1 i ULT-beslutet, befogenhet att vidta nödvändiga skyddsåtgärder "[o]m tillämpningen av... beslut[et] resulterar i allvarliga störningar i en ekonomisk sektor inom gemenskapen eller inom en eller flera av dess medlemsstater, eller om den resulterar i att deras externa ekonomiska stabilitet äventyras eller att det uppstår svårigheter som kan leda till en försämring inom en sektor av gemenskapens verksamhet eller i en region inom gemenskapen".

17 Enligt artikel 109.2 skall vid tillämpningen av punkt 1 prioritet ges åt sådana åtgärder som så litet som möjligt stör associeringen och gemenskapens funktion. Dessa åtgärder skall inte överskrida gränserna för vad som är strikt nödvändigt för avhjälpande av de svårigheter som har uppstått.

Förordning nr 2352/97

18 Det följer av första, andra och sjätte skälen i förordning nr 2352/97, mot bakgrund av att de skyddsåtgärder mot import av ris med ursprung i ULT som infördes genom rådets förordning (EG) nr 1036/97 av den 2 juni 1997 (EGT L 151, s. 8) upphör att gälla den 30 november 1997, att kommissionen har ansett det nödvändigt, i synnerhet för att hindra att import av betydande mängder ris med ursprung i ULT från och med den 1 december 1997 leder till allvarliga störningar på gemenskapens marknad för ris under regleringsåret 1997/1998, att från och med den 1 december 1997 införa en ordning för övervakning av import med ursprung i ULT.

19 De sjunde och åttonde skälen i förordning nr 2352/97 har följande lydelse:

"De nederländska myndigheterna har underrättat kommissionen om att ekonomi- och finansministrarna i Nederländska Antillerna beslutat införa ett minimipris på ris med ursprung i Nederländska Antillerna som exporteras till gemenskapen i enlighet med bilaga II till beslut 91/482/EEG. Denna åtgärd kan bidra till att allvarliga störningar på gemenskapens marknad undviks.

Denna åtgärd, som för övrigt bara genomförs i ett utomeuropeiskt land, innebär emellertid inte att den övervakning av gemenskapens risмarknad som bör införas av ovan nämnda skäl inte längre är nödvändig."

20 Det följer av artikel 1 i förordning nr 2352/97 att "[f]rån och med den 1 december 1997 skall bestämmelserna i denna förordning gälla för import till gemenskapen av ris med KN-nummer 1006 med ursprung i ULT som är befriat från tull".

21 Enligt artikel 3.4 i förordning nr 2352/97 "skall säkerheten för importlicenserna motsvara 50 procent av den tull som beräknas enligt artikel 11 i rådets förordning (EG) nr 3072/95... och som gäller den dag ansökan lämnas in".

22 Artikel 4.3 i förordning nr 2352/97 har följande lydelse:

"Om de kvantiteter för vilka ansökan lämnats in överskrider den månatliga volymen på 13 300 ton ris uttryckt som ekvivalent råris och det framgår av en bedömning av situationen på gemenskapens marknad att det finns en risk att detta överskridande leder till allvarliga störningar på denna marknad, skall kommissionen inom tio arbetsdagar från och med den dag då överskridandet ägde rum

— fastställa en enhetlig procentsats för nedsättning som skall tillämpas på de ansökningar som lämnades in den dag då kvantiteterna överskreds,

— avslå de ansökningar som lämnats in efter den dag då kvantiteterna överskreds,

— tillfälligt avbryta inlämnandet av nya ansökningar för den innevarande månaden."

23 Förordning nr 2352/97 som trädde i kraft den 1 december 1997 var tillämplig till den 31 januari 1998.

Förordning nr 2494/97

24 I artikel 2 i förordning nr 2494/97 föreskrivs att "[f]ör de ansökningar om importlicenser för ris och brutet ris enligt KN-nummer 1006 som lämnas in från och med den 3 december 1997 skall inga importlicenser utfärdas inom ramen för den ordning som föreskrivs i förordning (EG) nr 2352/97".

25 Av artikel 3 i förordning nr 2494/97 följer att "[i]nlämnande av ansökningar om importlicens för ris och brutet ris enligt KN-nummer 1006 inom ramen för den ordning som föreskrivs i förordning (EG) nr 2352/97 skall avbrytas fram till och med den 31 december 1997".

Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

26 Nederländska Antillerna väckte, genom ansökningarna som inkom till förstainstansrättens kansli den 24 februari 1998 (T-32/98) och den 6 mars 1998 (T-41/98), med stöd av artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse) talan om ogiltigförklaring av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97.

27 Genom beslut av den 1 och den 10 juli 1998 tillät ordföranden på förstainstansrättens fjärde avdelning Konungariket Spanien att intervenera i de två målen till stöd för kommissionens yrkanden.

28 Förstainstansrätten beslutade att de två målen skulle förenas vad gäller den överklagade domen.

29 Nederländska Antillerna yrkade att förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 skulle ogiltigförklaras. Kommissionen och Konungariket Spanien yrkade i första hand att talan skulle avvisas i båda målen, eftersom Nederländska Antillerna, enligt kommissionen, varken hade rätt att väcka talan med stöd av artikel 173 andra stycket i fördraget eller med stöd av fjärde stycket i denna bestämmelse, och i andra hand att talan skulle ogillas i båda målen.

Huruvida talan kunde tas upp till sakprövning vid förstainstansrätten

30 Förstainstansrätten fastslog, i punkterna 42 och 43 i den överklagade domen, att Nederländska Antillernas talan skulle avvisas i båda fallen i den mån de var grundade på artikel 173 andra stycket i fördraget.

31 Förstainstansrätten ogillade emellertid, i punkterna 50—62 i den överklagade domen, kommissionens invändning om rättegångshinder, och fastslog att talan i båda målen kunde prövas i den mån de var grundade på artikel 173 fjärde stycket i fördraget med följande motivering:

"50 Vad beträffar frågan huruvida [Nederländska Antillerna] berörs personligen av... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] erinrar förста-

instansrätten om att för att en fysisk eller juridisk person skall anses beröras personligen av en rättsakt med allmän giltighet som antagits av en gemenskapsinstitution skall personen påverkas negativt av rättsakten på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för denne eller på grund av en faktisk situation som särskiljer denne i förhållande till alla andra personer ([domstolens dom av den 15 juli 1963 i mål 25/62,] Plaumann mot kommissionen, [REG 1963, s. 197,] s. 223[; svensk specialutgåva, volym 1, s. 181], och [av den 18 maj 1994 i mål C-309/89,] Codorniu mot rådet, [REG 1994, s. I-1853,] punkt 20[; svensk specialutgåva, volym 15, s. I-141,] förstainstansrättens dom av den 27 april 1995 i mål T-12/93, CCE de Vittel m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-1247, punkt 36, och av den 17 juni 1998 i mål T-135/96, UEAPME mot rådet, REG 1998, s. II-2335, punkt 69, samt förstainstansrättens beslut av den 30 september 1997 i mål T-122/96, Federolio mot kommissionen, REG 1997, s. II-1559, punkt 59).

51 Det har i fast rättspraxis fastslagits att den omständigheten, att kommissionen på grund av särskilda bestämmelser är skyldig att ta hänsyn till de konsekvenser för vissa enskildas situation som den rättsakt den har för avsikt att anta kan få, innebär att de senare särskiljs (domstolens dom av den 17 januari 1985 i mål 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen, REG 1985, s. 207, av den 26 juni 1990 i mål C-152/88, Sofrimport mot kommissionen, REG 1990, s. I-2477, förstainstansrättens dom [av den 14 september 1995 i de förenade målen T-480/93 och T-483/93,] Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, [REG 1995, s. II-2305], punkt 67, och domstolens dom av den 11 februari 1999 i mål C-390/95 P, Antillean Rice Mills m.fl., REG 1999, s. I-769, punkterna 25—30).

52 I detta fall har förordning nr 2352/97 och, som en åtgärd för att genomföra denna förordning, förordning nr 2494/97 antagits med stöd av artikel 109 i ULT-beslutet, där det i stycke 1 föreskrivs att kommissionen på vissa villkor får vidta skyddsåtgärder.

53 I ovannämnda artikel 109.2 föreskrivs följande: 'Vid tillämpningen av punkt 1 skall prioritet ges åt sådana åtgärder som så litet som möjligt stör

associeringen och gemenskapens funktion. Dessa åtgärder skall inte överskrida gränserna för vad som är strikt nödvändigt för avhjälpande av de svårigheter som har uppstått.'

54 Av denna bestämmelse framgår att när kommissionen har för avsikt att vidta skyddsåtgärder med stöd av artikel 109.1 i ULT-beslutet är den skyldig att beakta de negativa återverkningar som dess beslut riskerar att få på ekonomin i ett berört utomeuropeiskt land eller territorium eller för de berörda företagen (dom av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkt 28, och av den 14 september 1995 i de ovannämnda målen Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkt 70).

55 [Nederländska Antillerna] tillhör emellertid de ULT som nämns vid namn i bilaga IV till fördraget och som bestämmelserna i fjärde delen i fördraget avseende associeringen av ULT är tillämpliga på. Enligt artikel 109.2 i ULT-beslutet var kommissionen således skyldig att vid antagandet av... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] beakta [Nederländska Antillernas] särskilda situation, särskilt som det gick att förutse att de negativa återverkningarna av de vidtagna åtgärderna framför allt skulle bli kännbara på [dess] territorium. Vid antagandet av... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] var kommissionen medveten om att den största andelen av importen till gemenskapen av ris med ursprung i ULT härrörde från Nederländska Antillerna, vilket den för övrigt har medgett både i sina inlagor och vid sammanträdet.

56 [Nederländska Antillerna] åtnjöt således ett särskilt skydd enligt gemenskapsrätten när kommissionen antog... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] och påverkades negativt av dessa på grund av en faktisk

situation som särskiljer [det] i förhållande till alla andra personer (domarna i de ovannämnda målen Plaumann mot kommissionen, s. 223, Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen, punkterna 28—31, och dom av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkt 28). Följaktligen berörs [Nederländska Antillerna] personligen av... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget.

57 Såsom kommissionen har påpekat räcker det visserligen inte att en regional gemenskap i en medlemsstat styrker att tillämpningen eller genomförandet av en gemenskapsrättslig rättsakt kan påverka de sociala och ekonomiska villkoren på dess territorium för att den skall anses beröras personligen av denna rättsakt (se [förstainstansrättens beslut av den 16 juni 1998 i mål T-238/97,] Comunidad Autónoma de Cantabria mot rådet, [REG 1998, s. II-2271,] punkterna 49 och 50, och [av den 23 oktober 1998 i mål T-609/97,] Regione Puglia mot kommissionen och Spanien, [REG 1998, s. II-4051,] punkterna 21 och 22). I förevarande fall berörs emellertid [Nederländska Antillerna] personligen av... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97], eftersom kommissionen enligt artikel 109.2 i ULT-beslutet var skyldig att särskilt beakta [Nederländska Antillernas] situation när den avsåg att anta dessa förordningar.

58 Vad därefter beträffar [Nederländska Antillernas] berättigade intresse att få saken prövad i syfte att få... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] ogiltigförklarade, kan det inte uteslutas att det föreligger ett sådant intresse endast på grund av att Konungariket Nederländerna har en autonom talerätt enligt artikel 173 andra stycket i fördraget. I det avseendet skall det påpekas att på andra områden har inte den omständigheten att en medlemsstat och en av medlemsstatens enheter samtidigt har ett berättigat intresse att få saken prövad medfört att förstainstansrätten har ansett att enhetens intresse att få saken prövad inte var tillräckligt för att en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 173 fjärde stycket i fördraget skulle kunna tas upp till sakprövning (se förstainstansrättens dom [dom av den 30 april 1998 i mål T-214/95,] Vlaamse Gewest

mot kommissionen, [REG 1998, s. II-717,] punkt 30, och av den 15 december 1999 i de förenade målen T-132/96 och T-143/96, Freistaat Sachsen och Volkswagen mot kommissionen, REG 1999, s. II-3663, punkt 92). Inte heller den omständigheten att Konungariket Nederländerna, med stöd av artikel 1.5 i bilaga 4 till ULT-beslutet, hade kunnat inleda ett särskilt förfarande vid rådet mot... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] kan påverka [Nederländska Antillernas] berättigade intresse att få saken prövad i detta fall.

59 ...

60 Vad slutligen beträffar frågan huruvida [Nederländska Antillerna] berörs direkt av... förordningarna [nr 2352/97 och nr 2494/97] konstaterar förstainstansrätten att förordning nr 2352/97 innehåller en fullständig reglering som inte lämnar medlemsstaternas myndigheter något utrymme för bedömning. Vad gäller ris med ursprung i ULT föreskrivs i förordning nr 2352/97 tvingande regler om ansökningar och utfärdande av importlicenser och kommissionen ges dessutom behörighet att tillfälligt avbryta utfärdandet av importlicenser om en fastställd kvot överskrids och det förekommer allvarliga störningar på marknaden. [Nederländska Antillerna] berörs därför direkt av förordning nr 2352/97 (se domstolens dom av den 13 maj 1971 de förenade målen 41/70—44/70, International Fruit Company m.fl. mot kommissionen, REG 1971, s. 411, punkterna 23—28, och av den 23 april 1986 i mål 294/83, Les Verts mot parlamentet, REG 1986, s. 1339, punkt 31; svensk specialutgåva, volym 8, s. 529).

61 [Nederländska Antillerna] berörs även direkt av förordning nr 2494/97, eftersom denna förordning tog bort möjligheten att utfärda importlicenser för ris enligt KN-nummer 1006 med ursprung i ULT avseende de ansökningar som lämnades in från och med den 3 december 1997, och inlämnandet av nya ansökningar om importlicens för ris med sådant ursprung avbröts fram till och med den 31 december 1997.

62 Av det ovan anförda följer att talan kan tas upp till sakprövning."

Huruvida talan vid förstainstansrätten är välgrundad

32 Nederländska Antillerna åberopade i mål T-32/98 tio grunder till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring av förordning nr 2352/97. I mål T-41/98 yrkade det att förordning nr 2494/97 skulle ogiltigförklaras, med hänvisning till att förordning nr 2352/97 var rättsstridig på samma grunder som det åberopade i mål T-32/98.

33 I punkterna 73—87 i den överklagade domen fastställde förstainstansrätten att talan kunde vinna bifall på Nederländska Antillernas sjunde grund, enligt vilken artikel 109.1 i ULT-beslutet har åsidosatts. Den fastslog nämligen att, i motsats till de krav som uppställs i denna bestämmelse, kommissionen inte hade styrkt att det förelåg ett orsakssamband mellan den volym av importen från ULT som följer av tillämpningen av ULT-beslutet och eventuella allvarliga störningar som konstaterades på gemenskapsmarknaden för ris.

34 Förstainstansrätten fastslog att denna underlåtenhet berodde på en felaktig rättstillämpning, och ogiltigförklarade därför förordning nr 2352/97 och följaktligen även förordning nr 2494/97.

Överklagandet

35 Kommissionen har i sitt överklagande åberopat fyra grunder och, med stöd av Republiken Frankrike och rådet, yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen,

— i första hand, själv avgöra saken i förevarande mål genom att avvisa talan om ogiltigförklaring av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten,

— förplikta Nederländska Antillerna att ersätta rättegångskostnaderna, såväl de som uppkommit i första instans som de som uppkommer med anledning av överklagandet.

36 Nederländska Antillerna har yrkat att domstolen skall avvisa överklagandet eller i varje fall ogilla det, samt förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

37 Konungariket Spanien har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen,

— i första hand, själv avgöra saken i förevarande mål genom att avvisa talan om ogiltigförklaring av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97, och, i andra hand, fastställa att förordningarna är rättsenliga,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten,

— förplikta Nederländska Antillerna att ersätta rättegångskostnaderna.

Begäran om återupptagande av det muntliga förfarandet

38 Det muntliga förfarandet avslutades den 12 september 2002 efter att generaladvokatens förslag till avgörande föredragits.

39 Nederländska Antillernas regering har genom skrivelse av den 25 september 2002 begärt att det muntliga förfarandet skall återupptas. Den har, till stöd för sin begäran, framhållit att Nederländska Antillerna nämns uttryckligen i förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97, vilket inte var fallet i de rättsakter som var föremål för domen av den 22 november 2001 i mål C-452/98, Nederlandse Antillen mot rådet (REG 2001, s. I-8973), vilken ligger till grund för generaladvokatens förslag till avgörande. Enligt Nederländska Antillernas regering innebär denna omständighet, som generaladvokaten inte har beaktat i sitt förslag till avgörande i förevarande mål, att Nederländska Antillerna tydligt utmärker sig i förhållande till övriga ULT och denna omständighet har betydelse vid fastställandet av huruvida det berörs personligen av förordningarna.

40 Domstolen erinrar om att den enligt artikel 61 i rättegångsreglerna, ex officio, på förslag av generaladvokaten eller på parternas begäran kan besluta att återuppta det muntliga förfarandet om den anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet eller om målet skall avgöras utifrån skäl som parterna inte har haft tillfälle att diskutera (se dom av den 10 februari 2000 i de förenade målen C-270/97 och C-271/97, Deutsche Post, REG 2000, s. I-929, punkt 30, och av den 18 juni 2002 i mål C-299/99, Philips, REG 2002, s. I-5475, punkt 20).

41 Efter att ha erhållit begäran om återupptagande från Nederländska Antillernas regering och kommissionens svar avseende denna, samt efter att ha hört generaladvokaten, beslutade domstolen att avslå denna begäran.

42 Domstolens beslut att avslå begäran av Nederländska Antillernas regering delgavs denna genom skrivelse av den 22 januari 2003.

43 Domstolen har nämligen fastslagit att frågan huruvida Nederländska Antillerna berördes personligen av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 har behandlats av parterna såväl i deras inlagor som vid det muntliga förfarandet och att den har alla de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra förevarande överklagande.

Huruvida förstainstansrätten åsidosatte gemenskapsrätten när den fastslog att Nederländska Antillerna berördes personligen av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97

Parternas argument

44 Kommissionen har, som första grund, gjort gällande att förstainstansrätten felaktigt fastslagit att det följde av artikel 109.2 i ULT-beslutet att kommissionen var skyldig att ta hänsyn till Nederländska Antillernas särskilda situation när den antog förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97.

45 Domstolen har förvisso fastslagit i domen i det ovannämnda målet Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen att kommissionen vid vidtagande av skyddsåtgärder skall undersöka, såvitt omständigheterna i förekommande fall inte utgör hinder, vilka negativa återverkningar som dess beslut kan få på ekonomin i den berörda medlemsstaten. Till skillnad från det målet, i vilket skyddsåtgärderna avsåg import från en enda medlemsstat, utmärker sig emellertid förevarande mål

genom att förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 är tillämpliga på import från alla ULT och inte endast på import från Nederländska Antillerna. Enligt kommissionen innebär detta att den endast kunde göra en övergripande undersökning av vilka eventuella återverkningar som de planerade åtgärderna kunde få, för samtliga ULT som helhet betraktade och för associeringen mellan ULT och gemenskapen i allmänhet.

46 Under alla omständigheter har kommissionen gjort gällande att det framgår av lydelsen av artikel 109.2 i ULT-beslutet, enligt vilken kommissionen skall beakta eventuella återverkningar på gemenskapen, att dess undersökning skall omfatta åtgärdens inverkan på associeringen mellan ULT och gemenskapen som sådan, samt på gemenskapen.

47 Kommissionen har tillagt att domen av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, inte står i strid med denna bedömning, eftersom målet avsåg ett beslut som uttryckligen endast berörde import av ris med ursprung i Nederländska Antillerna.

48 Kommissionen har gjort gällande att om domstolen fastslår att artikel 109.2 i ULT-beslutet skall tolkas såsom att alla ULT berörs personligen av en förordning som är tillämplig på samtliga ULT, innebär det att ULT kan göra gällande en talerätt som är jämförbar med medlemsstaternas talerätt enligt artikel 173 andra stycket i fördraget. En sådan tolkning står i strid med domstolens fasta

rättspraxis, enligt vilken det är otillräckligt att tillhöra en sluten krets rättssubjekt för att anses vara personligen berörd.

49 Enligt kommissionen är den omständigheten att den största andelen till gemenskapen importerat ris med ursprung i ULT härrörde från ett enda ULT inte tillräcklig för att fastslå att ekonomin i detta ULT påverkades i större utsträckning än den i ett annat ULT. Förstainstansrättens resonemang är felaktigt då denna omständighet ligger till grund för rättens bedömning av huruvida de negativa återverkningarna av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 framför allt skulle bli kännbara på Nederländska Antillernas territorium.

50 Den spanska regeringen har gjort gällande att — i motsats till i domen av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, vilken berörde skyddsåtgärder avseende importerat ris med ursprung i Nederländska Antillerna — Nederländska Antillerna, i förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97, inte särskiljs från övriga ULT. Enligt denna regering har inte Nederländska Antillerna visat att det särskilde sig från övriga ULT, som förordningarna också var riktade till. Den omständigheten att Nederländska Antillerna exporterade en större mängd ris till gemenskapen än de andra ULT räcker inte för att försätta det i en särställning i förhållande till de senare.

51 Den franska regeringen har gjort gällande att, även om förstainstansrätten hade rätt att grunda sitt beslut på domen i det ovannämnda målet Piraiki-Patraiki m.fl. och på domen av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, den inte därmed kunde fastslå att skyldigheten för gemenskapens institutioner att beakta den inverkan som planerade skyddsåtgärder kan ha på ekonomin i ett ULT är tillräcklig för att denna ULT skall betraktas som en "berörd person" i den mening som avses i denna rättspraxis.

Nederländska Antillerna var under alla omständigheter skyldigt att visa att det hade för sig utmärkande egenskaper eller att det förelåg en faktisk situation som särskilde det från alla andra ULT.

52 Den omständigheten att den största andelen av importen till gemenskapen av ris med ursprung i ULT härrörde från Nederländska Antillerna är otillräcklig för att försätta det i en särställning i förhållande till övriga risproducerande ULT, såsom Montserrat och Turks- och Caicosöarna. Denna omständighet innebär inte nödvändigtvis att Nederländska Antillernas ekonomi påverkas i större utsträckning än den i ett annat ULT.

53 Den franska regeringen har gjort gällande att ekonomiska konsekvenser visserligen beaktas i domstolens och förstainstansrättens rättspraxis vid bedömningen av huruvida en enskilds talan kan prövas, men att vissa aktörer inte kan anses vara personligen berörda av en rättsakt enbart av det skälet att de i ekonomiskt hänseende påverkas av den i större omfattning än sina konkurrenter. Den omständigheten att en rättsakt berör ett begränsat antal personer eller en enda person på grund av dennes objektiva egenskaper, såsom exempelvis att denna är den största exportören av ris med ursprung i ULT, är följaktligen otillräcklig för att personen eller personerna skall anses vara personligen berörda av denna rättsakt.

54 Enligt rådet har förstainstansrätten, beträffande huruvida Nederländska Antillernas regering var personligen berörd, felaktigt fastslagit att kommissionen, enligt artikel 109.2 i ULT-beslutet, var skyldig att beakta Nederländska Antillernas särskilda situation. En sådan skyldighet följer nämligen inte av gemenskapens rättspraxis.

55 Enligt rådet innebär inte den omständigheten att den största andelen av importen till gemenskapen av ris med ursprung i ULT härrörde från Nederländska Antillerna, som förstainstansrätten har angett som grund för att detta territorium skall anses vara personligen berört, att Nederländska Antillerna särskiljer sig från övriga ULT på ett sådant sätt att det skall anses vara personligen berört. Den omständigheten att den största andelen av importen härrör från ett ULT innebär, enligt rådet, inte nödvändigtvis att dess ekonomi påverkas i större utsträckning än ekonomin i ett annat ULT. Det är nämligen möjligt att de negativa återverkningarna är mer kännbara i ett mindre land såsom Montserrat eller Turks- och Caicosöarna.

56 Nederländska Antillerna anser att talan inte kan bifallas på denna grund.

57 Enligt denna regering framgår det av domstolens rättspraxis att kommissionen, när den vidtar skyddsåtgärder, skall undersöka vilka negativa återverkningar som dess beslut kan få på ekonomin i berörda ULT (se dom av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkterna 25 och 26). Enligt denna rättspraxis är kommissionen skyldig att beakta ekonomin i de ULT som berörs av den planerade skyddsåtgärden, utan att det är nödvändigt att klargöra huruvida åtgärden påverkar ett eller flera ULT.

58 Kommissionens ståndpunkt att den endast skall göra en "övergripande" undersökning av vilka eventuella återverkningar som de planerade åtgärderna kan få, "avseende samtliga ULT som helhet betraktade" skulle medföra oacceptabla

situationer. Kommissionen kan fullständigt ödelägga ekonomin i ett enda ULT genom en skyddsåtgärd vars återverkningar kan anses minimala vid en "övergripande undersökning avseende samtliga ULT som helhet betraktade", eftersom de andra ULT inte exporterar de varor som berörs av åtgärden till gemenskapen.

Domstolens bedömning

59 Det skall erinras om att eftersom Nederländska Antillerna utgör en juridisk person enligt nederländsk rätt kan det i princip väcka talan om ogiltigförklaring med stöd av artikel 173 fjärde stycket i fördraget, enligt vilken varje fysisk eller juridisk person får väcka talan mot ett beslut som är riktat till honom eller mot ett beslut som, även om det utfärdats i form av en förordning eller ett beslut riktat till en annan person, direkt och personligen berör honom.

60 Genom att anta förordningarna nr 2352/97 och 2494/97 vidtog kommissionen åtgärder med allmän giltighet som tillämpas utan åtskillnad på import till gemenskapen av ris med ursprung i samtliga ULT.

61 Även om Nederländska Antillerna omnämns i sjunde skälet i förordning nr 2352/97, framgår det tydligt av artikel 1 i förordningen att den är tillämplig på import till gemenskapen av ris med ursprung i samtliga ULT.

62 Det framgår av sjunde och åttonde skälen i förordning nr 2352/97 att den uttryckliga hänvisningen till Nederländska Antillernas beslut att införa ett minimipris på ris med ursprung i detta ULT som exporteras till gemenskapen gjordes i syfte att betona att beslutet endast avsåg ett utomeuropeiskt land och att beslutet inte innebar att det inte längre var nödvändigt att vidta de omtvistade skyddsåtgärderna som var föremål för förordningen.

63 Följaktligen har förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 allmän giltighet och utgör inte beslut i den mening som avses i artikel 189 i EG-fördraget (nu artikel 249 EG).

64 Det skall dock undersökas huruvida Nederländska Antillerna, trots att de omtvistade förordningarna har allmän giltighet, likväl kan anses beröras direkt och personligen av dessa. Att en rättsakt har allmän giltighet hindrar nämligen inte att vissa fysiska eller juridiska personer kan beröras direkt och personligen av denna (se domen i det ovannämnda målet Codorniu mot rådet, punkt 19).

65 Enligt fast rättspraxis kan en allmänt tillämplig rättsakt, såsom en förordning, endast beröra fysiska eller juridiska personer personligen om de berörs på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dem eller på grund av en faktisk situation som särskiljer dem från alla andra personer och därigenom försätter dem i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som en rättsakt är riktad till (se, bland annat, dom av den 22 november 2001 i mål C-451/98, Antillean Rice Mills mot rådet, REG 2001, s. I-8949, punkt 49, av den 25 juli 2002 i mål C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores mot rådet, REG 2002, s. I-6677, punkt 36, och av den 10 december 2002 i mål C-312/00, kommissionen mot Camar och Tico, REG 2002, s. I-11355, punkt 73).

66 Vad först gäller de egenskaper som är utmärkande för Nederländska Antillerna i förhållande till andra ULT, har Nederländska Antillerna gjort gällande att de skyddsåtgärder som vidtagits genom förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 innebär drastiska begränsningar av importen till gemenskapen av ris med ursprung i ULT och betonat att den största andelen av importen till gemenskapen av ris med ursprung i ULT härrörde från Nederländska Antillerna.

67 Det är visserligen riktigt att införandet av skyddsåtgärder påverkar sektorn för risbearbetning i Nederländska Antillerna och att, vid tidpunkten för antagandet av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97, den största andelen av importen till gemenskapen av ris med ursprung i ULT härrörde från Nederländska Antillerna. Denna sektor utgjorde emellertid enbart 0,9 procent av Nederländska Antillernas bruttonationalprodukt för år 1996, det vill säga det år som användes som referens vid beslutet av huruvida de ifrågavarande skyddsåtgärderna skulle vidtas. Det har inte heller bestridits att Nederländska Antillerna, i varje fall vid antagandet av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97, inte var det enda ULT i vilket ris bearbetades.

68 Vid dessa omständigheter har det varken styrkts att förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 har medfört allvarliga konsekvenser inom en betydelsefull sektor av Nederländska Antillernas ekonomi, till skillnad från vad som påstås vara fallet i alla andra ULT, eller att Nederländska Antillerna har berörts av skyddsåtgärderna i fråga på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för det i förhållande till andra ULT som också avses i förordningarna.

69 Det allmänna intresse som ett ULT, såsom behörig enhet i ekonomiska och sociala frågor inom sitt territorium, kan ha av en utgång som är gynnsam för den

ekonomiska utvecklingen i området är under alla omständigheter inte i sig tillräckligt för att det skall anses vara berört av bestämmelserna i förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket, eller — *a fortiori* — personligen berört av denna förordning (se domen i det ovannämnda målet Nederlandse Antillen mot rådet, punkt 64).

70 Nederländska Antillerna har således inte visat att det är personligen berört av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 på grund av för dess territorium utmärkande egenskaper.

71 När det därefter gäller frågan huruvida Nederländska Antillerna befann sig i en faktisk situation som särskilde det från alla andra personer och därigenom försatte det i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till, har Nederländska Antillerna gjort gällande att det stod för den största exporten av ris med ursprung i ULT till gemenskapen och att kommissionen kände till denna speciella situation vid den tidpunkt då förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 antogs och, följaktligen, borde ha beaktat den vid bedömningen av de planerade skyddsåtgärdernas inverkan på Nederländska Antillernas ekonomi.

72 Det skall erinras om att förekomsten av särskilda bestämmelser, i vilka det föreskrivs att rådet, eller kommissionen, är skyldigt att beakta följderna för vissa enskildas situation av den rättsakt som de avser att anta, kan medföra att de sistnämnda försätts i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till (se domarna i det ovannämnda målet Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen, punkterna 28 och 31, av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkt 25, och i det ovannämnda målet Nederlandse Antillen mot rådet, punkt 67).

73 När kommissionen avser att vidta skyddsåtgärder med stöd av artikel 109.1 i ULT-beslutet skall den följaktligen, såvitt omständigheterna i det enskilda fallet inte utgör hinder, undersöka vilka negativa återverkningar som dess beslut kan få på ekonomin i de berörda ULT samt för de berörda företagen (se dom av den 11 februari 1999 i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkt 26, och i det ovannämnda målet Nederlandse Antillen mot rådet, punkt 68).

74 Det framgår emellertid av domen i det ovannämnda målet Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen att konstaterandet att det föreligger en sådan skyldighet inte räcker för att visa att dessa ULT och företag berörs personligen av åtgärderna i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget (se domen i det ovannämnda målet Nederlandse Antillen mot rådet, punkt 70).

75 I punkt 28 i domen i det ovannämnda målet Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen fastställde domstolen att kommissionen var skyldig att undersöka vilka negativa återverkningar som dess beslut kunde få på ekonomin i den berörda medlemsstaten samt för de berörda företagen. Domstolen drog emellertid inte enbart på grundval av detta konstaterande slutsatsen att samtliga berörda företag berördes personligen i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget. Tvärtom fastslog domstolen att endast de företag som redan hade ingått avtal som skulle fullgöras under den period som det omtvistade beslutet skulle tillämpas, och vars fullgörande helt eller delvis förhindrades på grund av beslutet, var personligen berörda i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget (se domarna i de ovannämnda målen Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen, punkterna 28, 31 och 32, och Nederlandse Antillen mot rådet, punkt 71).

76 Av det ovan anförda följer att konstaterandet, att kommissionen vid antagandet av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97, såvitt omständigheterna i förekommande fall inte utgjorde hinder, var skyldig att beakta vilka negativa återverkningar som förordningarna kunde få på ekonomin i berörda ULT samt för de berörda företagen, på intet sätt innebär att Nederländska Antillerna inte behöver styrka att det berörs av förordningarna på grund av en faktisk situation som särskiljer det från alla andra personer.

77 Omständigheten att Nederländska Antillerna stod för den klart största exporten av ris med ursprung i ULT till gemenskapen särskiljer det inte från alla andra ULT. Även om påståendet att de skyddsåtgärder som föreskrivs i förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97 kommer att få betydande socio-ekonomiska följder för Nederländska Antillerna skulle visa sig vara riktigt, är följderna likväl likartade för övriga ULT.

78 Den ekonomiska verksamheten i förevarande fall, det vill säga att ris från tredje land behandlas i ett ULT, är en affärsverksamhet som när som helst kan bedrivas av vilket företag som helst i vilket ULT som helst. Anläggningar för behandling av ris finns även i andra ULT än Nederländska Antillerna, till exempel i Montserrat och på Turks- och Caicosöarna. En sådan ekonomisk verksamhet särskiljer följaktligen inte Nederländska Antillerna från alla andra ULT.

79 Nederländska Antillerna kan inte, mot bakgrund av vad som anförts ovan, anses berört på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dess territorium eller på grund av en faktisk situation som särskiljer det från alla andra personer och därigenom försätter det i en särskild ställning.

80 Förstainstansrätten har följaktligen felaktigt fastslagit att Nederländska Antillerna berördes personligen av förordningarna nr 2352/97 och nr 2494/97.

81 Av det anförda följer att den överklagade domen skall upphävas.

Talan som väckts vid första instans

82 Om överklagandet är välgrundat och domstolen upphäver förstainstansrättens avgörande, kan domstolen, enligt artikel 61 i domstolens stadga, själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande.

83 Det skall i detta avseende först erinras om att Nederländska Antillerna inte har någon talerätt enligt artikel 173 andra stycket i fördraget (se domen i det ovannämnda målet Nederlandse Antillen mot rådet, punkt 50).

84 Slutligen följer det av punkterna 59—80 i förevarande dom att Nederländska Antillerna inte heller har någon talerätt enligt artikel 173 fjärde stycket i fördraget.

85 Talan som väckts vid första instans skall följaktligen avvisas.

Rättegångskostnader

86 Enligt artikel 122 första stycket i domstolens rättegångsregler skall domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet bifalls och domstolen avgör målet slutligt.

87 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats.

88 Kommissionen har yrkat att Nederländska Antillerna skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, inbegripet de kostnader som uppkommit i förfarandet vid förstainstansrätten. Eftersom detta territorium har tappat målet om överklagande skall det förpliktas att bära såväl sina egna som kommissionens kostnader, både de som uppkommit i förfarandet vid förstainstansrätten och de som uppkommit i domstolens förfarande.

89 Enligt artikel 69.4 första stycket i samma rättegångsregler skall medlemsstater och institutioner som har intervenerat bära sina rättegångskostnader. I enlighet med denna bestämmelse skall Konungariket Spanien, Republiken Frankrike och rådet bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) **Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts dom av den 10 februari 2000 i de förenade målen T-32/98 och T-41/98, Nederlandse Antillen mot kommissionen, upphävs.**

2) Nederlandse Antillens talan om ogiltigförklaring avvisas.

3) Nederlandse Antillen skall ersätta rättegångskostnaderna, såväl de som uppkommit i första instans som de som uppkommit med anledning av överklagandet.

4) Konungariket Spanien, Republiken Frankrike och rådet skall bära sina rättegångskostnader.

Puissochet Schintgen Gulmann

Skouris Macken

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 10 april 2003.

R. Grass J.-P. Puissochet

Justitiesekreterare Ordförande på sjätte avdelningen